

خلاصه طرح «بررسی ماهیت و محتوای طرح اساتید مشاور فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی در دانشگاه‌های

کشور»

تدوینگر طرح: سرکار خانم ملیحه تابعی

در سازمان‌ها بدون مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها و بدون استفاده از فکرهای نو و متنوع نمی‌توان تصمیمات مهم را اتخاذ نمود و اگر هم بتوان، نمی‌توان از اجرای صحیح آن مطمئن بود و دانشگاه از این امر مستثنی نیست. به دلایل مذکور سازمانها سعی می‌کنند با استفاده از مدیریت مشارکتی از ایده‌ها، نظرات و ابتکارات افراد در اداره امور خود استفاده نمایند (حمیدی، الوانی، & جباری، ۱۳۸۹، ص. ۷۷). علاوه بر آن نظر به احساس ضرورت استفاده از ظرفیت اساتید در امور و فعالیت‌های فرهنگی و تسری بخشیدن امور فرهنگی به بدنه دانشکده‌ها، استفاده از نمایندگان و یا مسؤولان فرهنگی در قالب اساتید مشاور فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی در دانشکده‌ها می‌تواند راهی برای اتخاذ تصمیمات همه جانبه و استفاده از ایده‌ها و نظرات افراد نمود. در این راستا گروه مطالعات و برنامه‌ریزی در مطالعه‌ای تطبیقی به بررسی دانشگاه‌های کشور جهت استفاده از ظرفیت اساتید هیأت علمی به عنوان مشاوران فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشکده پرداخته است. این مطالعه با هدف بسط نگرش مدیریتی دانشگاه جهت ایجاد بستر مناسب استفاده از این ظرفیت‌ها در دانشگاه انجام شده است.

مروری کلی دانشگاه‌های مسبوق به استفاده از طرح اساتید مشاور فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

نام دانشگاه	علم و صنعت،	تربیت مدرس	پهشتی علوم پزشکی شهید	دانشگاه تهران	دانشگاه شیراز	دانشگاه اصفهان	محقق اربابلی	صنعتی شاهرود
عنوان	اساتید مشاور فرهنگی - مدیر فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	استاد مشاور فرهنگی	مشاور فرهنگی
شیوه انتخاب مشاور	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	ریاست دانشکده	تأیید رئیس دانشکده	کمیته متشکل از معاون فرهنگی، رییس دفتر نهاد و ۳ عضو هیات علمی منتخب شورای فرهنگی	تأیید معاون فرهنگی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاونت فرهنگی
پیشنهاد انتصاب	به پیشنهاد رئیس دانشکده	پیشنهاد معاون فرهنگی - اجتماعی	پیشنهاد ریاست دانشکده	پیشنهاد شورای گروه آموزشی	پیشنهاد معاون فرهنگی - اجتماعی	به پیشنهاد مدیر گروه	معاونت فرهنگی	معاونت فرهنگی

حکم انتصاب	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی	معاون فرهنگی و اجتماعی
مدت حکم	۲ سال	۲ سال	۱ سال	۱ سال	۱ سال	۲ سال	۲ سال	۲ سال	۲ سال
آیین نامه و شرح وظایف	در دست تصویب هیأت رئیسه	دارد	دارد	دارد	دارد	دارد	دارد	دارد	ندارد
ردیف بودجه	مشخص نیست	تأمین از محل بودجه فرهنگی	دارد	تأمین از محل بودجه فرهنگی	مشخص نیست	تأمین از محل بودجه فرهنگی	تأمین از محل بودجه فرهنگی	مشخص نیست	مشخص نیست
شیوه ارزیابی	ارزیابی عملکرد سالانه	ارزیابی عملکرد معاون فرهنگی دانشکده	ارزیابی عملکرد انتهای هر ترم تحصیلی	ارزیابی توسط مدیر گروه آموزشی	مشخص نیست	مشخص نیست	مشخص نیست	ارزیابی عملکرد و اعطای امتیاز فرهنگی	ارزیابی عملکرد سالانه و تقدیر از اساتید فعال
نام دانشگاه	معلمین علم و	اصفهان	شیراز	تهران	پژوهشگاه علوم	پنج	پنج	محقق	شماره و منبع
نیروی کارشناسی	دارد	دارد	مشخص نیست	مشخص نیست	دارد	دارد	مشخص نیست	مشخص نیست	مشخص نیست
سال شروع	مصوب ۱۳۹۲ و اجرا ۱۳۹۴	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۹۶	۱۳۹۱-۱۳۹۴	۱۳۹۲	۱۳۹۳	—	—

یافته‌ها و پیشنهادات

با نگاهی به سابقه استفاده از اعضای هیأت علمی به عنوان پتانسیل‌های بالقوه در معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی دیگر دانشگاه‌ها جهت تعمیق امور فرهنگی، به ثمر رسیدن امور فرهنگی و ایجاد محیطی فرهنگی بین اساتید و دانشجویان می‌توان جهت اجرایی نمودن طرح اساتید مشاور فرهنگی در هر دانشکده به موارد زیر توجه نمود:

می‌توان برای هر دانشکده و یا هر گروه آموزشی یک استاد را به عنوان مشاور فرهنگی منصوب نمود.

۱) مشاوران فرهنگی باید با علاقه و ترجیحاً با سابقه در امور فرهنگی و جوان باشند تا بتوانند روحیه تعامل و تبادل افکار و امور فرهنگی را با دانشجویان برقرار نمایند.

- ۲) طرح مذکور به معاون آموزشی دانشکده‌ها ارائه گردد و پیشنهادات جهت اجرای بهتر طرح مشاوران فرهنگی دانشکده‌ها جمع‌آوری شود.
- ۳) اساتید مشاور می‌توانند به پیشنهاد مدیر فرهنگی و یا به صلاحدید ایشان به پیشنهاد رئیس دانشکده معرفی و انتخاب شوند.
- ۴) حکم اساتید مشاور عموماً یکساله است و در پایان هر سال تحصیلی عملکرد هر کدام از اساتید مشاور با توجه به شرح وظایف و شاخص‌های مورد نظر، بررسی و ارزیابی می‌گردد و در صورت تأیید حکم قابل تمدید خواهد بود.
- ۵) اساتید مشاور فرهنگی باید عضو هیأت رئیسه دانشکده شود و در جلسات شرکت کند تا در جریان موضوعات و پیگیری‌های لازم قرار گیرد.
- ۶) جهت پیگیری و انجام مربوط به اساتید مشاور فرهنگی، یک نیروی کارشناسی هم تعریف شود.
- ۷) ارائه انگیزه‌های متعدد امتیازی و مالی، می‌تواند عملکرد اساتید مشاور را بهبود بخشد. تقدیر از اساتید فعال، اعطای امتیازات فرهنگی و یا علمی و یا معرفی در سطح دانشگاه به عنوان فعالی فرهنگی؛ می‌تواند از جمله امتیازات و انگیزه‌های عملکرد مناسب در مقام اساتید مشاور فرهنگی باشد.
- ۸) مشخص کردن شرح وظایف و آیین‌نامه جهت شفاف شدن حیطه اختیارات و شیوه همکاری با معاونت فرهنگی می‌تواند راهگشا و کارساز باشد.
- ۹) در تعیین حوزه اختیارات مشاوران، باید سعی نمود جایگاهی هم‌تراز با معاون آموزشی در نظر گرفته شود تا نکات مغفول فرهنگی هم مورد توجه قرار گیرد.
- ۱۰) در نظر گرفتن جلسات ماهانه و یا فصلی؛ به صورت نشست گروهی و یا جلسات فردی جهت پیشبرد و تقویت امور فرهنگی دانشکده‌ها و همچنین ایجاد تعامل دوطرفه بین اساتید مشاور و معاونت فرهنگی می‌تواند جهت نظم طرح، ارزیابی عملکرد اساتید مشاور و استفاده از تجارب دیگر اساتید مثرتر واقع گردد.
- ۱۱) به منظور می‌توان به مدت یک‌ترم، طرح در دو دانشکده (انسانی و مهندسی) به صورت آزمایشی اجرا و ارزیابی گردد.
- ۱۲) در نظر گرفتن حداقلی از بودجه معاونت برای اساتید مشاور جهت اجرا و عملیاتی شدن بهتر این طرح در سال اول پیشنهاد می‌گردد تا در صورت نیاز تأمین مالی محقق گردد.
- برگزاری جلساتی جهت آشنایی اساتید مشاور با دیگر بخش‌های دانشگاه جهت ارجاع دانشجویان و یا حل مشکلات و مسائل علمی، اجتماعی و روانی توصیه می‌گردد. این جلسات می‌تواند اساتید مشاور را با ساختار و شرح وظایف دیگر بخش‌ها آشنا سازد تا در صورت لزوم استفاده گردد.